

Guvernul României

**HOTĂRÂRE Nr. 1.155
din 23 decembrie 2014**

pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar 2015 - 2020

Publicată în: Monitorul Oficial Nr. 19 din 12 ianuarie 2015

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1 - Se aprobă Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2015 - 2020, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2 - Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar 2015 - 2020 se aprobă prin hotărâre a Guvernului, până la data de 30 aprilie 2015.

PRIM-MINISTRU
VICTOR-VIOREL PONTA

Contrasemnează:
Ministrul justiției,
Robert Marius Cazanciuc

Ministrul finanțelor publice,
Darius-Bogdan Vâlcov

Anexă

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SISTEMULUI JUDICIAR 2015 - 2020

Procesat de GV

Guvernul României

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SISTEMULUI JUDICIAR 2015 - 2020

Publicată în: Monitorul Oficial Nr. 19 din 12 ianuarie 2015

CUPRINS

INTRODUCERE

CAPITOLUL I

Principalele acte normative referitoare la sistemul judiciar

CAPITOLUL II

Prezentarea contextului actual. Definirea problemelor

CAPITOLUL III

Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2015 - 20201. **Viziune (concept), misiune, valori**2. **Principii generale**3. **Direcții de acțiune, obiective strategice și obiective specifice**4. **Implicații pentru buget (proiecții bugetare)**5. **Implicații juridice**6. **Monitorizare, evaluare, revizuire**7. **Procesul de consultare**

Abrevieri

INTRODUCERE

Asigurarea unui act de justiție eficient, accesibil și de calitate reprezintă o așteptare legitimă a cetățenilor unei societăți întemeiate pe respectul normei de drept. Modul în care este îndeplinită justiția influențează în mod direct coordonatele fundamentale de funcționare a societății românești, precum separația puterilor în stat, securitatea juridică, dezvoltarea economică. Toate aceste elemente sunt reflectate, în final, în standardul de viață al cetățenilor.

Provocările secolului al XXI-lea în domeniul justiției necesită răspunsuri pe măsură din partea instituțiilor și organismelor responsabile pentru administrarea sistemului judiciar și realizarea actului de justiție, bazate pe managementul strategic integrat, gestionarea eficientă a resurselor, recurgerea la mijloace inovative de soluționare a problemelor justiției.

În acest context, Ministerul Justiției (*MJ*), Consiliul Superior al Magistraturii (*CSM*), Înalta Curte de Casație și Justiție (*ÎCCJ*), Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (*PÎCCJ*), cu structurile sale specializate - Direcția Națională Anticorupție (*DNA*) și Direcția de Investigare a Infrajecțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (*DIICOT*), au agreeat elaborarea și asumarea unei strategii comune pentru dezvoltarea sistemului judiciar.

Demersul autorităților competente este în acord cu recomandările Comisiei Europene formulate în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare (*MCV*)¹⁾, cu principalele recomandări formulate de experții Băncii Mondiale în cadrul proiectului "Analiza funcțională a sectorului justiției din România" (Judicial Functional Review)²⁾, precum și cu recomandări și concluzii formulate în cadrul altor proiecte recente privind funcționarea optimă a sistemului judiciar român.

Astfel, Raportul MCV din 18 iulie 2012³⁾ recomandă luarea unor ample măsuri de dezvoltare a sistemului judiciar, printre care "adoptarea și punerea în aplicare a unui plan comun și cuprinzător de asigurare a punerii în aplicare a tuturor celor patru coduri și a tuturor aspectelor relevante ale reformei structurale și procedurale, ale ajustărilor din domeniul resurselor umane și ale investițiilor în infrastructura judiciară; restructurarea instanțelor și a parchetelor, precum și refacerea echilibrului dintre numărul de angajați și volumul de muncă, pe baza, în special, a revizuirii modului de funcționare a sistemului judiciar din România și a proiectului referitor la volumul optim de muncă în instanțe, derulat (...) cu finanțare de la Banca Mondială". În completare, Raportul MCV din 22 ianuarie 2014⁴⁾ menționează în notă pozitivă procesul de elaborare a Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar.

¹⁾ Instituit prin Decizia Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în

domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției, JO L 354, 14.12.2006, p. 56 - 57.

²⁾ Proiect realizat de experții Băncii Mondiale și finanțat prin Programul operațional de dezvoltare a capacității administrative (PODCA), 2007 - 2013.

³⁾ COM (2012) 410 final, Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de România în cadrul mecanismului de cooperare și verificare, p. 23.

⁴⁾ COM (2014) 37 final, Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de România în cadrul mecanismului de cooperare și de verificare, p. 6.

În cuprinsul proiectului "Analiza funcțională a sectorului justiției din România" experții Băncii Mondiale fac o serie de recomandări privind managementul strategic, eficiența, calitatea și accesul la justiție, cu scopul de "a permite autorităților române să formuleze un plan de acțiune menit să îmbunătățească funcționarea sistemului judiciar". În plus, optimizarea activității instanțelor are în vedere alocarea resurselor și structura instanțelor, indicatorii de performanță din instanțe, standardele de timp, calitatea datelor și sistemul ECRIS, instanțele-pilot, formarea profesională, îmbunătățirea organizatorică și a capacității CSM de gestionare a acestor aspecte.

În egală măsură, la elaborarea prezentei strategii a fost avută în vedere propria viziune a instituțiilor responsabile asupra obiectivelor care trebuie îndeplinite în vederea eficientizării sistemului judiciar și îmbunătățirii calității și accesului la actul de justiție.

Strategia a fost definitivată în cadrul grupului de lucru alcătuit din reprezentanți ai MJ, CSM, ÎCCJ, PÎCCJ, DNA, DIICOT, după consultarea Administrației Naționale a Penitenciarelor (*ANP*), Oficiului Național al Registrului Comerțului (*ONRC*) și reprezentanților profesiilor juridice, organizate în mod autonom.

Cap. I

Principalele acte normative referitoare la sistemul judiciar⁵⁾

⁵⁾ Nu este o enumerare limitativă, ci exemplificativă.

A. Cadrul juridic general:

1. Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
2. Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
3. Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare;
4. Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, cu modificările și completările ulterioare;
5. Hotărârea Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, cu modificările și completările ulterioare.

B. Cadrul juridic specific noilor coduri:

1. Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare;
2. Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare;
3. Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
4. Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare;
5. Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare;
6. Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările ulterioare;
7. Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare;
8. Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, cu modificările ulterioare;
9. Legea nr. 252/2013 privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune, cu modificările și completările ulterioare;

10. Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal;

11. Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu completările ulterioare.

C. Cadrul juridic specific unor profesii organizate în mod autonom:

1. Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, republicată;

2. Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

3. Legea nr. 178/1997 pentru autorizarea și plata interpreților și traducătorilor folosiți de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul Național Anticorupție, de organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, de birourile notarilor publici, de avocați și de executori judecătorești, cu modificările și completările ulterioare;

4. Ordonanța Guvernului nr. 75/2000 privind organizarea activității de expertiză criminalistică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 488/2002, cu modificările și completările ulterioare;

5. Ordonanța Guvernului nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară, aprobată prin Legea nr. 156/2002, cu modificările și completările ulterioare;

6. Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare;

7. Legea nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, cu completările ulterioare;

8. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 86/2006 privind organizarea activității practicienilor în insolvență, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

9. Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, cu modificările și completările ulterioare;

10. Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

11. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2009 pentru instituirea unor măsuri privind activitatea de înregistrare în registrul comerțului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 84/2010, cu modificările ulterioare.

Cap. II

Prezentarea contextului actual. Definirea problemelor

Sistemul de justiție reprezintă pilonul de bază al statului de drept și, implicit, al unei societăți democratice stabile și responsabile. Fără un sistem de justiție modern, adaptat cerințelor societății contemporane (reducerea duratei proceselor, jurisprudență unitară, integritate, transparență etc.) și capabil să răspundă provocărilor viitorului, nu se poate asigura fundamentul dezvoltării economice și sociale a societății românești.

Crearea unui sistem judiciar modern, eficient și transparent implică atât îmbunătățirea cadrului normativ și instituțional aferent, cât și implementarea unor standarde de management la nivelul instituțiilor sistemului judiciar, care să confere calitate actului de justiție.

Procesul de modernizare a sistemului judiciar din ultimii ani, reprezentat în principal de adoptarea a patru noi coduri, a înregistrat progrese incontestabile, recunoscute ca atare și în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV). Cu toate acestea, provocările care stau în fața sistemului judiciar pe calea eficientizării și funcționării la parametri optimi sunt în continuare numeroase, sistemul trebuind să facă față noilor provocări generate de schimbările la nivel legislativ și de asigurarea resurselor necesare aplicării acestuia.

Totodată, prin investirea în capacitatea instituțională a sistemului judiciar se va asigura și atingerea obiectivului general de creare a unei administrații publice mai eficiente, prin îmbunătățirea capacității de formulare și implementare a politicilor publice în domeniu, sporirea transparenței activității judiciare, precum și prin creșterea calității serviciilor publice furnizate cetățenilor.

Analizele efectuate la nivelul Ministerului Justiției, având ca surse de fundamentare rapoarte de activitate ale Ministerului Justiției elaborate în ultimii ani, rapoarte privind starea justiției (elaborate de CSM), studii de impact, cercetări sociologice, documente cu caracter strategic asumate de conducerea Ministerului Justiției (Strategia Națională Anticorupție - *SNA*, Memorandumul privind pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor coduri), analize interne și externe, în special recentele rapoarte ale Băncii Mondiale și ale

Comisiei Europene, observații și propuneri ale practicienilor în domeniul justiției sau ale organismelor profesionale, au stat la baza identificării contextului actual și a principalelor obiective.

Probleme abordate:

- Necesitatea eficientizării justiției prin: crearea și implementarea unui sistem de management strategic la nivelul sistemului judiciar⁶⁾, pe de o parte, și optimizarea managementului instanțelor și parchetelor, pe de altă parte. De asemenea, este avută în vedere definitivarea procesului de punere în aplicare a noilor coduri și, în acest scop, pregătirea în continuare a sistemului judiciar, în ansamblul său. Comunicarea eficientă dintre Guvern și sistemul judiciar este esențială pentru furnizarea unor informații relevante pentru dezvoltarea politicilor publice privind justiția. Totodată, există o imperioasă nevoie de date statistice îmbunătățite la nivelul sistemului judiciar, inclusiv cu caracter deschis (accesibile publicului).

- Consolidarea instituțională a sistemului judiciar: modernizarea sistemului judiciar reprezintă unul dintre obiectivele de referință la nivel național, care poate fi susținut dacă principalele instituții din cadrul sistemului vor fi în continuare consolidate. Consolidarea instituțională a sistemului judiciar nu este posibilă fără investiții solide. Se va acorda o importanță deosebită componentei investiționale, îndeosebi în infrastructura fizică a instanțelor și parchetelor.

- Integritatea sistemului judiciar: consolidarea integrității sistemului judiciar atât în ansamblu, cât și la nivel individual implică și o creștere a transparenței acestuia, dezvoltarea unei culturi a integrității prin formarea inițială și continuă. Rapoartele privind starea justiției elaborate anual de către Consiliul Superior al Magistraturii, precum și rapoartele Comisiei Europene privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare identifică toate aceste aspecte și subliniază necesitatea unei cooperări interinstituționale adecvate, a conlucrării dintre factorii de decizie din cadrul sistemului judiciar, puterea executivă și legislativă. Transparența, integritatea și responsabilitatea sunt și valori fundamentale ale noii Strategii Naționale Anticorupție 2012 - 2015⁷⁾ (SNA), dar și ale Strategiei de întărire a integrității în justiție 2011 - 2016 (aprobată de Plenul CSM la data de 22 noiembrie 2011).

- Calitate și transparență în actul de justiție: îmbunătățirea calității actului de justiție vizează reducerea duratei de soluționare a litigiilor, unificarea jurisprudenței, dar și modernizarea statutului unor profesii juridice organizate în mod autonom. Dacă premisele legislative pentru celeritatea soluționării cauzelor au fost asigurate prin adoptarea noilor coduri, acestea trebuie secondate de utilizarea bunelor practici de reducere a amânării judecării cauzelor. Practica judiciară neunitară rămâne una dintre principalele probleme ale sistemului judiciar din România. Transparența actului de justiție implică publicarea hotărârilor judecătorești relevante, precum și implementarea unui sistem de accesare online a dosarelor, măsuri cu impact direct asupra percepției cetățeanului cu privire la sistemul judiciar în ansamblul său. Instrumentele electronice aflate în prezent la dispoziția sistemului judiciar, prin care se asigură publicarea online a motivărilor hotărârilor judecătorești și a altor date relevante privind cauzele de pe rolul instanțelor, de interes pentru public, trebuie net îmbunătățite pentru a servi scopului pentru care au fost create: pe de o parte, unificarea jurisprudenței, iar pe de altă parte, asigurarea transparenței și a încrederii în actul de justiție⁸⁾.

- Accesul la justiție: filosofia celor patru noi coduri se bazează în mare parte pe nevoia de a asigura un acces sporit la justiție, împreună cu reducerea duratei procedurilor judiciare și simplificarea acestora. De asemenea, din analiza datelor colectate la nivelul Ministerului Justiției rezultă că situația actuală a sistemului de ajutor public judiciar și de asistență juridică din oficiu necesită îmbunătățire, astfel încât să se asigure un control și o calitate sporită a serviciilor prestate în cadrul acestui sistem.

⁶⁾ Potrivit experților Băncii Mondiale (JFR), "este necesar un management strategic al sistemului judiciar. O abordare strategică pentru gestionarea sistemului înseamnă că funcționarea sistemului se măsoară în baza unui cadru care să acopere aspectele relevante de funcționare (e.g. eficiența, calitatea, accesul) și prin faptul că sunt stabilite obiective ale sistemului de funcționare. Resursele sunt apoi alocate pentru atingerea acestor obiective într-un anumit interval de timp dat".

⁷⁾ Adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 215/2012 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012 - 2015, a inventarului măsurilor preventive anticorupție și a indicatorilor de evaluare, precum și a Planului național de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție 2012 - 2015.

⁸⁾ Raport tehnic care însoțește Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de România în cadrul mecanismului de cooperare și verificare din 18 iulie 2012 - COM (2012) 410 (SWD(2012) 231 final), p. 9.

Cap. III

Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2015 - 2020

1. Viziune (concept), misiune, valori

Viziune (concept): modernizarea sistemului judiciar, prin implementarea unui sistem de management strategic în domeniul justiției, utilizarea eficientă a resurselor, recurgerea la soluții inovative de creștere a performanței sistemului judiciar român, precum și a accesibilității sale față de cetățean

Misiunea sistemului judiciar este de a îndeplini un act de justiție eficient și accesibil, realizat în condiții de independență, integritate, stabilitate legislativă și instituțională, cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Valori:

- eficiență în gestionarea resurselor și a actului de justiție;
- transparența instituțiilor și a procedurilor judiciare;
- integritatea și responsabilitatea actorilor implicați în îndeplinirea justiției;
- respectul față de cetățean, în calitate de beneficiar final al serviciului public de justiție.

2. Principii generale

Fiecare acțiune cuprinsă în prezenta strategie se subsumează următoarelor principii, a căror respectare este esențială pentru realizarea unui sistem judiciar modern:

- respectarea statului de drept și a supremației legii;
- garantarea unei reale separații și a echilibrului puterilor în stat, prin consolidarea independenței și integrității puterii judecătorești;
- asigurarea stabilității cadrului normativ și instituțional;
- cooperarea loială dintre instituțiile cu atribuții în administrarea sistemului judiciar și îndeplinirea justiției;
- respectarea drepturilor omului;
- adoptarea celor mai bune practici europene legate de funcționarea sistemului judiciar;
- aplicarea principiilor de management integrat;
- asigurarea transparenței actului de justiție;
- consolidarea dialogului cu profesiile organizate în mod autonom și cu societatea civilă, precum și implicarea acestora în procesul de modernizare a sistemului judiciar.

3. Direcții de acțiune, obiective strategice și obiective specifice

A. Eficientizarea justiției ca serviciu public

1. Crearea și implementarea unui sistem unitar de management strategic la nivelul sistemului judiciar

- a) înființarea unui consiliu strategic format din conducerea la vârf a MJ, CSM, MP, ÎCCJ⁹⁾;
- b) specializarea persoanelor care gestionează implementarea managementului strategic la nivelul sistemului judiciar (MJ - MP - CSM - ÎCCJ) în metode și tehnici de management organizațional;
- c) introducerea unei aplicații IT (analiză și prognoză, pornind de la datele statistice) care să contribuie la procesul decizional în cadrul sistemului judiciar; asigurarea secvențialității utilizării datelor statistice în managementul strategic;
- d) dezvoltarea integrată a sistemului de statistică judiciară la nivel interinstituțional (MJ-CSM-MP-ÎCCJ)¹⁰⁾. Definirea mai clară și mai eficientă a indicilor statistici; optimizarea culegerii, prelucrării și gestionării datelor relevante.

Rezultat: sistem de management strategic și operațional integrat la nivelul sistemului judiciar.

⁹⁾ Recomandare JFR: "Deciziile cu impact asupra întregului sistem judiciar, care intră în competența mai multor instituții (MJ, CSM, ÎCCJ, MP) să fie luate de un Consiliu de coordonare, compus din conducătorii celor patru instituții și autorități sau de un grup de lucru instituțional (CSM, ÎCCJ, MJ și MP), cu atribuții în managementul de sector (contribuție CSM)."

¹⁰⁾ Recomandările JFR:

"Îmbunătățirea bazei de date a ECRIS (Sistem electronic de înregistrare a dosarelor și de informare) pentru a facilita utilizarea și a permite o mai bună analiză în sprijinul activității de management; intensificarea formării pentru judecători și personalul auxiliar; crearea sau extinderea grupurilor de utilizatori pentru a oferi

informații despre problemele apărute; implementarea practicilor și capabilităților de management al datelor (ex. audit de date, standarde de date, depozit de date).

Întărirea departamentelor de statistică din cadrul diferitelor instituții (cel puțin la nivelul Ministerului Public și al Consiliului Superior al Magistraturii) cu personal capabil să analizeze datele disponibile pentru a detecta domeniile cu probleme și blocajele.

Utilizarea rezultatelor analizei statistice pentru a dezvolta politicile de creștere a eficienței. Oferirea de asistență tehnică atunci când este nevoie pentru implementarea alternativă a unor soluții utilizate în alte state membre UE.

Stabilirea principiului de management bazat pe informație, prin folosirea analizei statistice și a altor instrumente de anticipare a nevoilor, identificare a problemelor și dezvoltarea de soluții - alternativă."

2. Definitivarea procesului de punere în aplicare a noilor coduri (civil/penal, de procedură civilă/penală)

- a) asigurarea resurselor umane, materiale și IT necesare implementării noilor coduri;
- b) continuarea formării profesionale a magistraților și a personalului auxiliar din instanțe (în corelare cu obiectivul E.3);
- c) prezervarea stabilității cadrului normativ și implicarea sistemului judiciar în evaluarea și formularea propunerilor de amendamente la noile coduri în mod integrat; definitivarea procesului de adoptare a legislației subsecvente, necesară punerii în aplicare a noilor coduri;
- d) pregătirea sistemului de probațiune pentru implementarea noilor reglementări;
- e) pregătirea sistemului penitenciar pentru implementarea noilor reglementări;
- f) continuarea mediatizării și diseminării informațiilor cu privire la principalele instituții și prevederi introduse de noile coduri (inclusiv de noul Cod al insolvenței);
- g) realizarea unor evaluări periodice a modului de implementare a noilor coduri prin intermediul unui mecanism interinstituțional de monitorizare a implementării noilor coduri.

Rezultat: sistem judiciar pregătit pentru punerea în aplicare a noilor coduri.

3. Optimizarea organizării și funcționării instanțelor și parchetelor:

- a) optimizarea managementului instanțelor și parchetelor, prin asigurarea unui just echilibru între responsabilizarea conducerii instanțelor și parchetelor și degrevarea acestora de sarcini administrative curente [în corelare cu obiectivul B.1.d)];
- b) dezvoltarea abilităților magistraților și personalului auxiliar în domeniul managementului schimbării, managementului instanței și al fluxului de dosare;
- c) alocarea judicioasă și utilizarea eficientă a resurselor financiare;
- d) instituirea într-o serie de instanțe-pilot a sistemului bugetelor bazate pe rezultate, pentru a corela cerințele bugetare și alocarea resurselor cu rezultatele dorite; definirea unor metodologii clare și selectarea riguroasă a indicatorilor;
- e) alocarea judicioasă a resurselor umane, în funcție de necesitățile sistemului judiciar, volumul de activitate, specializarea resurselor umane, gradul de complexitate a cauzelor și alte criterii de performanță;
- f) adaptarea și optimizarea aplicației "ECRIS" (îmbunătățirea generală a funcționalităților aplicației, perfecționarea motoarelor de căutare, optimizarea introducerii datelor, îmbunătățirea componentelor aplicației care generează date statistice, formarea specializată a personalului care gestionează și utilizează aplicația, îmbunătățirea sistemului IT integrat în cadrul Ministerului Public, promovarea atașării datelor și informațiilor în sistem electronic, în special în cazul dosarelor penale);
- g) degrevarea instanțelor și parchetelor prin promovarea, în continuare, a medierii ca metodă alternativă de soluționare a litigiilor;
- h) identificarea de soluții normative în caz de jurisprudență unitară, aplicată în situații litigioase repetitive, în scopul degrevării instanțelor.

Rezultat: eficacitatea și eficiența activității instanțelor și parchetelor - îmbunătățite; durata de soluționare a dosarelor - redusă.

4. Îmbunătățirea condițiilor de detenție și creșterea șanselor de reintegrare socială a persoanelor private de libertate

- a) consolidarea sistemului penitenciar potrivit standardelor internaționale în materie;
- b) dezvoltarea programelor educaționale, de asistență psihologică și asistență socială din perioada detenției și informarea opiniei publice;
- c) dezvoltarea capacității instituționale și interinstituționale în domeniul reintegrării sociale a persoanelor

private de libertate;

d) dezvoltarea capacității instituționale și interinstituționale prin introducerea unor instrumente informatice integrate, de raportare, analiză, măsurare, planificare, previzionare și managementul performanței;

e) asigurarea resurselor umane necesare desfășurării activităților specifice și formarea profesională a acestora la nivelul standardelor în materie.

Rezultat: condiții de detenție conforme cu standardele internaționale; persoane condamnate pregătite pentru reintegrarea socioprofesională/pentru preluarea acestora într-un circuit de asistență postdetenție.

5. Optimizarea cadrului legislativ și instituțional privind organizarea și exercitarea profesiilor juridice organizate în mod autonom

Rezultat: cadru normativ și instituțional referitor la profesiile juridice organizate în mod autonom, îmbunătățit.

B. Consolidarea instituțională a sistemului judiciar

1. Consolidarea cadrului legislativ aferent sistemului judiciar, cu respectarea principiilor stabilității și predictibilității normelor

a) Consolidarea statutului magistraților și îmbunătățirea modalităților de recrutare, evaluare și promovare a magistraților;

b) Introducerea asigurării profesionale a magistraților;

c) Consultarea sistemului judiciar în procesul de revizuire a Constituției atunci când modificările vizează funcționarea sau eficiența sistemului judiciar, statutul judecătorilor și/sau procurorilor, principiile statului de drept.

d) Delimitarea atribuțiilor în cadrul instituțiilor sistemului judiciar, inclusiv a celor administrative [în corelare cu obiectivul A.3.a)]; identificarea procedurilor necontencioase și a procedurilor ce nu impun în mod obligatoriu intervenția unui magistrat în vederea degrevării acestora.

Rezultat: cadru legislativ aferent sistemului judiciar, îmbunătățit.

2. Dezvoltarea capacității instituționale și decizionale a CSM, INM, SNG

a) consolidarea, în continuare, a capacității instituționale a CSM, INM și SNG;

b) consolidarea Inspecției Judiciare;

c) creșterea capacității CSM de reacție la fenomenele de dezvoltare instituțională a sistemului judiciar; eficientizarea pârghiilor de apărare a reputației magistraților și independenței justiției;

d) fluidizarea procesului decizional în cadrul CSM;

e) transparentizarea procedurii de selecție a reprezentanților societății civile în CSM, alături de clarificarea rolului acestora în cadrul CSM; inițierea unui dialog cu Senatul cu privire la procedura de numire a acestor reprezentanți.

Rezultat: CSM, INM și SNG - consolidate din punct de vedere funcțional și organizatoric.

3. Consolidarea capacității administrative a Ministerului Justiției și instituțiilor din subordinea și din coordonarea sa

a) dezvoltarea biroului de statistică judiciară la nivelul MJ - parte a unui sistem integrat și coordonat la nivelul întregului sistem judiciar [în corelare cu Obiectivul A.1.d)];

b) consolidarea sistemului de probațiune prin reorganizarea Direcției de probațiune și punerea în aplicare, în continuare, a măsurilor de pregătire profesională a personalului din probațiune și de consolidare a statutului său;

c) consolidarea capacității instituționale a Oficiului Național al Registrului Comerțului, a sistemului registrului comerțului și a sistemului informatic integrat al Oficiului Național al Registrului Comerțului;

d) eficientizarea activității de expertiză criminalistică, în acord cu standardele internaționale în materie;

e) consolidarea capacității instituționale a MJ de analiză a activității profesiilor juridice organizate în mod autonom;

f) consolidarea și eficientizarea sistemului administrației penitenciare [în corelare cu obiectivele A.2.e) și A.4]; rehabilitarea rețelei de penitenciare prin identificarea de forme alternative de finanțare (spre exemplu: fonduri europene, lansarea unor parteneriate de tip public-privat, modernizarea și eficientizarea energetică a spațiilor existente, implementarea noilor tehnologii, de natură a optimiza utilizarea alocațiilor bugetare aferente îmbunătățirii condițiilor de detenție și siguranță); consolidarea și extinderea capacității centrelor educative și a centrelor de detenție pentru minori;

g) consolidarea sistemului informatic judiciar [în corelare cu obiectivul B.5.c)];

h) eficientizarea activității de analiză și avizare a proiectelor de acte normative.

Rezultat: eficiență crescută a MJ și a instituțiilor din subordinea și din coordonarea sa.

4. Creșterea gradului de recuperare a creanțelor provenite din infracțiuni

- a) dezvoltarea unui mecanism integrat de monitorizare a măsurilor asigurătorii și a confiscărilor dispuse în cazul infracțiunilor grave, inclusiv cele de corupție, precum și a stadiului valorificării acestor bunuri confiscate (măsură inclusă în SNA);
- b) înființarea în subordinea Ministerului Justiției a agenției dedicate gestionării bunurilor sechestrate în cadru procesual-penal - AMO - Assets Management Office;
- c) diseminarea bunelor practici în materia identificării, confiscării și valorificării bunurilor provenite din infracțiuni de corupție (măsură inclusă în SNA);
- d) dezvoltarea unui parteneriat cu administrația publică locală în domeniul recuperării creanțelor.

Rezultat: Valoare sporită a confiscărilor notificate la Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) și a sumelor de bani recuperate la bugetul de stat; sistem operațional de recuperare a creanțelor.

5. Consolidarea capacității administrative a instanțelor și parchetelor

- a) îmbunătățirea infrastructurii instanțelor și parchetelor (de exemplu, "*Justice District*", continuarea și finalizarea tuturor obiectivelor de investiții în sediile instanțelor, finanțate de Programul Băncii Mondiale privind reforma sistemului judiciar);
  - (i) efectuarea unui bilanț al principalelor obiective de investiții în infrastructura fizică a instanțelor și parchetelor;
  - (ii) centralizarea nevoilor de infrastructură fizică de la instanțe și parchete;
- b) asigurarea unui nou sediu pentru ÎCCJ;
- c) finalizarea procesului de informatizare¹¹⁾ a instanțelor și parchetelor [în corelare cu obiectivul B.3.g)];
- d) dezvoltarea sistemului de management electronic al documentelor la nivelul instanțelor și parchetelor (arhivarea electronică a dosarelor¹²⁾);
- e) revizuirea hărții judiciare¹³⁾;
- f) dezvoltarea unei politici de resurse umane la nivelul sistemului judiciar.

Rezultat: infrastructură consolidată la nivelul instanțelor și parchetelor; gestionare mai eficientă a resurselor alocate; scheme de personal reechilibrate.

¹¹⁾ Recomandare BM: "Consolidarea soluției de management și operațiuni IT; optimizarea și standardizarea infrastructurii informatice; standardizarea hardware-ului și software-ului pentru desktop."

¹²⁾ Recomandare BM: "Reducerea și eventual eliminarea dosarelor pe hârtie și îmbunătățirea capabilităților de management electronic al documentelor."

¹³⁾ Recomandare CE din 07.2012 și 01.2013.

Recomandare BM: "Dezvoltarea unui plan pe termen lung pentru a exista un echilibru al raportului personal auxiliar/magistrați. Prioritizarea angajării de personal auxiliar în detrimentul angajării de noi magistrați, pentru a se ajunge la echilibru."

C. Integritatea sistemului judiciar

1. Consolidarea integrității în cadrul sistemului judiciar prin promovarea măsurilor anticorupție și a standardelor etice profesionale

- a) continuarea monitorizării SNA cu privire la sistemul judiciar¹⁴⁾;
- b) identificarea și soluționarea blocajelor în cadrul procedurilor disciplinare și al cazurilor de corupție din sistemul judiciar;
- c) consolidarea capacității și a rezultatelor Inspecției Judiciare: creșterea vitezei de reacție, prin asigurarea celerității procedurilor de verificare și control cu privire la constatările referitoare la comportamentul profesional și personal al magistraților, evaluat în cadrul competențelor specifice Inspecției Judiciare;
- d) continuarea progreselor deja înregistrate în procesul de investigare cu imparțialitate și soluționarea de către instanțe a faptelor de mare corupție, inclusiv din rândul reprezentanților sistemului judiciar;
- e) introducerea sondajelor periodice, care să includă întrebări despre corupția din sistemul judiciar și percepția generală cu privire la corectitudinea/etica judiciară.

Rezultat: nivel de integritate a sistemului judiciar, îmbunătățit.

¹⁴⁾ Recomandare CE din iulie 2012 și ianuarie 2013.

2. Modernizarea statutului unor profesii juridice organizate în mod autonom (arbitri, avocați, experți,

notari, practicieni în insolvență, executori judecătorești, traducători și interpreți) și al mediatorilor, în scopul consolidării standardelor etice:

- a) promovarea standardelor etice și de conduită anticorupție la nivelul tuturor profesiilor juridice și al mediatorilor;
  - b) analize cu privire la activitatea profesiilor juridice organizate în mod autonom. Dezvoltarea de mijloace de depistare și soluționare a plângerilor vizând încălcări ale standardelor etice.
- Rezultat: nivel de integritate a profesiilor juridice organizate în mod autonom și al mediatorilor, îmbunătățit.

D. Asigurarea transparenței și informatizării actului de justiție (Open Justice)

1. Publicarea hotărârilor judecătorești motivate¹⁵⁾

- a) implementarea unui program informatic îmbunătățit pentru accesarea jurisprudenței naționale relevante, cu motoare eficiente de căutare;
- b) continuarea publicării hotărârilor judecătorești ale ÎCCJ, integral, pe pagina de internet a instanței supreme; optimizarea paginii de web a ÎCCJ;
- c) continuarea activității de elaborare și publicarea buletinelor periodice de jurisprudență la nivelul curților de apel și ÎCCJ. Evaluarea eficienței acestora.

Rezultat: program informatic îmbunătățit; acces la practica relevantă a instanțelor și unificarea practicii judiciare (în corelare cu obiectivul E.2).

¹⁵⁾ Recomandare CE din iulie 2012 și ianuarie 2013.

2. Îmbunătățirea mecanismelor de furnizare a informațiilor pentru părți și a accesului la actele din instanțe în timp util¹⁶⁾

- a) îmbunătățirea sistemului care permite evidențierea circuitului dosarelor în instanțe, accesibil publicului;
- b) publicarea online a informațiilor și documentelor relevante pentru justițiabil, în timp real și în format accesibil cetățeanului.

Rezultat: acces online la justiție îmbunătățit.

¹⁶⁾ Recomandări BM:

"Reducerea și eventual eliminarea dosarelor pe hârtie și îmbunătățirea capabilităților de management electronic al documentelor.

Îmbunătățirea accesului la istoricul complet și informațiile privind dosarele printr-o infrastructură de integrare a informației la nivel de organizație, indiferent de format (date, documente, fișier audio) și a sistemului de înregistrare.

Implementarea sistemului de depunere a dosarelor în format electronic.

Creșterea gradului de interoperabilitate între managementul dosarelor și alte aplicații, atât la nivel intern, cât și extern."

E. Îmbunătățirea calității actului de justiție

1. Reducerea duratei procedurilor judiciare

- a) diseminarea și utilizarea bunelor practici de reducere a amânărilor judecării cauzelor;
- b) pregătirea și desfășurarea ședințelor de management al dosarelor, în conformitate cu noile coduri de procedură;

Rezultat: proceduri judiciare derulate într-un termen rezonabil.

2. Unificarea practicii judiciare

- a) consolidarea rolului ÎCCJ ca instanță de unificare a practicii judiciare și for de ultim control;
- b) formarea profesională a magistraților cu privire la jurisprudența națională;
- c) publicarea hotărârilor relevante ale instanțelor judecătorești (în corelare cu obiectivul D.1);
- d) întocmirea și distribuirea de ghiduri tematice la nivelul parchetelor și instanțelor (de exemplu, dispunerea soluțiilor de netrimiteră în judecată pe criterii de oportunitate).
- e) monitorizarea practicii judiciare și sesizarea în fază incipientă a practicii neunitare, în vederea soluționării chestiunilor ce suportă mai multe interpretări.

Rezultat: jurisprudență unitară.

3. Pregătirea profesională interdisciplinară a participanților la înfăptuirea actului de justiție

- a) continuarea formării profesionale a magistraților, inclusiv formarea specializată a acestora, a

personalului auxiliar din cadrul sistemului judiciar și a profesiilor juridice organizate în mod autonom cu privire la interpretarea și aplicarea noilor coduri [în corelare cu obiectivul A.2.b)];

b) continuarea formării profesionale a magistraților și a profesiilor juridice organizate în mod autonom cu privire la jurisprudența națională și europeană [în corelare cu obiectivul E.2.b)];

c) formarea profesională a magistraților și a altor categorii de personal din cadrul sistemului judiciar în materia managementului juridic și judiciar [în corelare cu obiectivul A.1.b)];

d) dezvoltarea programelor de formare și practică pentru studenții în drept.

Rezultat: formarea profesională a participanților la înfăptuirea actului de justiție, adaptată la cerințele sistemului judiciar modernizat.

4. Îmbunătățirea activității de executare a hotărârilor judecătorești

a) accelerarea procedurii de executare a hotărârilor judecătorești, prin punerea efectivă în aplicare a prevederilor noului Cod de procedură civilă;

b) îmbunătățirea cadrului normativ referitor la organizarea și funcționarea corpului executorilor judecătorești (în corelare cu obiectivul C.2).

Rezultat: hotărâri judecătorești executate în mod efectiv și într-un termen rezonabil.

E. (Erată G&G: F.) Garantarea accesului liber la justiție

1. Consolidarea sistemului de acordare a asistenței juridice

a) dezvoltarea și aplicarea de politici îmbunătățite de acordare a asistenței juridice, de evaluare a calității asistenței oferite și de plată către cei care oferă aceste servicii; consolidarea componentelor esențiale ale asistenței - financiară și calitativă;

b) îmbunătățirea bazei de date cu privire la asistența juridică, incluzând informații despre cine primește asistența, cine este angajat să o ofere și onorariile stabilite;

c) înființarea unor birouri/servicii de consiliere juridică și informare a cetățenilor, accesibile înainte de a apela la instanță și promovarea activității acestora;

d) consolidarea colaborării cu organizațiile societății civile în vederea dezvoltării serviciilor de asistență juridică gratuită pentru grupuri vulnerabile.

Rezultat: Asistență juridică adecvată nevoilor cetățeanului.

2. Îmbunătățirea mijloacelor de comunicare externă a sistemului judiciar. Activități de prevenire a infraționalității, inclusiv a corupției:

a) stabilirea unei strategii de comunicare publică unitară la nivelul sistemului justiției. Consolidarea compartimentelor de comunicare din cadrul instituțiilor sistemului judiciar și formarea personalului specializat;

b) implementarea Memorandumului comun MJ - CSM - PÎCCJ - MEN privind educația juridică în școli;

c) accesul gratuit al publicului la legislația actualizată;

d) întocmirea și distribuirea de broșuri și ghiduri de educație juridică a publicului, pe teme specifice; evaluarea periodică a impactului și eficienței acestora. Diversificarea posibilităților de informare online pentru cetățeni;

e) îmbunătățirea mecanismelor de furnizare a informațiilor pentru publicul larg care să ajute cetățenii și justițiabilii să aibă acces la actele din instanțe în timp util (de exemplu, facilități de căutare extinsă și notificare)¹⁷⁾;

f) programe de informare și educare a cetățenilor cu privire la accesul la justiție și competența instanțelor și parchetelor, standardizarea cererilor, publicarea și informarea cetățenilor cu privire la circuitul și modalitatea de soluționare a cererilor;

g) dezvoltarea de parteneriate cu ONG-urile și implicarea societății civile în special în programele de informare și educare a cetățenilor;

h) prevenirea infraționalității prin popularizarea standardelor de integritate și a măsurilor anticorupție.

Rezultat: cultură juridică consolidată în societatea românească; grad ridicat de acces al publicului la informații privind starea justiției; îmbunătățirea indicatorilor de percepție publică privind încrederea în justiție.

¹⁷⁾ Recomandare BM.

4. Implicații pentru buget (proiecții bugetare)

Implementarea strategiei se va realiza în limitele strategiei fiscal-bugetare în vigoare. Finanțarea se va asigura din bugetele instituțiilor implicate, în limita sumelor aprobate anual pentru această destinație.

În vederea îndeplinirii obiectivelor prezentei strategii vor fi avute în vedere surse de finanțare alternative celor de la bugetul de stat, precum fondurile structurale aferente perioadei 2014 - 2020 sau finanțarea externă oferită de alți donori (spre exemplu, Banca Mondială, Mecanismul financiar norvegian, proiectele destinate sistemului judiciar român din cadrul "Programului de cooperare elvețiano-român pentru reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene extinse", asistență bilaterală din partea unor state membre UE, precum proiectul "Măsuri suplimentare în vederea realizării obiectivelor de referință din cadrul MCV", finanțat de guvernul olandez).

Implicațiile bugetare estimative vor fi incluse în planul de acțiune.

5. Implicații juridice

Strategia urmărește consolidarea legislativă și instituțională a sistemului judiciar, concentrându-se îndeosebi pe măsuri de punere în aplicare a legislației în vigoare.

Eventuale intervenții legislative pot fi necesare în vederea îndeplinirii unor obiective specifice din strategie (e.g. consolidarea instituțională, promovarea măsurilor de integritate în sistemul judiciar, garantarea accesului liber la justiție).

6. Monitorizare, evaluare, revizuire

Monitorizarea strategiei se va realiza pe baza planului de acțiune, care va prezenta obiectivele generale, obiectivele specifice, acțiunile care trebuie întreprinse pentru atingerea obiectivelor enunțate, termenele de realizare, instituțiile responsabile, resursele necesare, estimate, precum și indicatorii de performanță.

Îndeplinirea obiectivelor strategice va fi urmărită de către Comisia de monitorizare, care va fi alcătuită din reprezentanți ai MJ, CSM, ÎCCJ, PÎCCJ, DNA.

La nivel tehnic, în vederea monitorizării strategiei, se va constitui un grup de lucru, având în componență experți din cadrul instituțiilor de mai sus, care va fi coordonat de Ministerul Justiției.

Comisia de monitorizare va fi convocată de ministrul justiției trimestrial sau ori de câte ori consideră necesar, din proprie inițiativă sau la solicitarea celorlalte instituții.

La reuniunile grupului de lucru menționat mai sus pot fi invitați reprezentanți ai tuturor puterilor în stat, ai asociațiilor profesionale și ai societății civile¹⁸⁾.

Gradul de implementare a strategiei va fi evaluat pe baza unor rapoarte semestriale de monitorizare, definitive în cadrul grupului de lucru tehnic mai sus amintit și asumate de Comisia de monitorizare. În baza rapoartelor de monitorizare, grupul de lucru poate propune revizuirii periodice ale strategiei și ale planului de acțiune.

¹⁸⁾ Recomandări cu caracter general ale CE - MCV, rapoartele din iulie 2012 și ianuarie 2013.

7. Procesul de consultare

În etapa de redactare a proiectului strategiei, Ministerul Justiției a primit contribuții de la Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Administrația Națională a Penitenciarelor, Oficiul Național al Registrului Comerțului. Organismele profesionale ale avocaților, notarilor, executorilor judecătorești, mediatorilor au fost, de asemenea, consultate, iar unele dintre ele au formulat propriile observații.

După analiza și integrarea observațiilor primite de la instituțiile și organismele menționate mai sus, proiectul strategiei a fost lansat în dezbatere publică, prin postarea sa pe pagina de internet a Ministerului Justiției în perioada 10 octombrie - 30 noiembrie 2014.

Două reuniuni de consultare cu societatea civilă au avut loc în perioada octombrie - noiembrie 2014¹⁹⁾.

¹⁹⁾ La data de 30 octombrie 2014 Ministerul Justiției a invitat reprezentanții societății civile la discuții pe marginea proiectului strategiei, cu următorii participanți: Asociația pentru Implementarea Democrației, Centrul pentru Resurse Juridice, Expert Forum, Transparency International, Fundația pentru o Societate Deschisă, Centrul European pentru Politici Europene, Freedom House, Funky Citizens.

La data de 4 noiembrie 2014 reprezentanții Ministerului Justiției au participat la o dezbatere organizată de trei organizații nonguvernamentale: Funky Citizens, Expert Forum, Liderjust.

Abrevieri

ANP - Administrația Națională a Penitenciarelor

BM - Banca Mondială

CE - Comisia Europeană

CSM - Consiliul Superior al Magistraturii

DIICOT - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

DNA - Direcția Națională Anticorupție

IJ - Inspekția Judiciară

INM - Institutul Național al Magistraturii

ÎCCJ - Înalta Curte de Casație și Justiție

JFR - Judicial Functional Review

MCV - Mecanismul de Cooperare și Verificare

MEN - Ministerul Educației Naționale

MJ - Ministerul Justiției

MP - Ministerul Public

ONRC - Oficiul Național al Registrului Comerțului

PÎCCJ - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

SNA - Strategia Națională Anticorupție

SNG - Școala Națională de Grefieri

UE - Uniunea Europeană

Procesat de GV